

KDO JINÉMU JÁMU KOPÁ

KDO JINÉMU

MARIE REJFOVÁ

JÁ MU KOPÁ

Mystery Press

2017

Tato kniha je beletristické dílo. Jména, postavy, organizace, místa a události v ní uvedené jsou buď výplodem autorovy představivosti, nebo jsou použity ve fiktivním kontextu.

Tato kniha, ani žádná její část, nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Marie Rejřová, 2017

Cover © Daniel Špaček, 2017

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2017

ISBN 978 80 88096 70 2 (PDF)

JEDNA

/ Sobota 7. 8.

Josefína vystoupala na vrchol vachrlatých štaflí a zadržela dech. Vůbec neměla ráda výšky a vědomí, že tu balancuje v šatech se sukni nad kolena, jí na klidu nepřidalo. Sál brodského kulturního domu se plnil jen zvolna, ale přesto na sobě cítila pobavené pohledy prvních příchozích. V lepším případě se zřítí, v tom horším bude zítra celé město znát barvu jejích kalhotek.

„Tak,“ hekla, když se jí podařilo zatlačit poslední připínáček do trámu nad pódiem. Kartonové pivní soudky a veselé püllitry s pěnou z vaty ověšené girlandami ze zeleného krepovaného papíru, které imitovaly chmelové štoky, obilné klasy z filcu a juty – to vše se jí nad hlavou pohupovalo v lehkém průvanu. Brodský minipivovar *Klempíř* dnes slavil pět let existence a od ní se očekávalo, že výzdoba bude po všech stránkách perfektní. V minulých dnech jí to neustále připomínalo tolik různých lidí, až nabyla přesvědčení, že bez toho se tenhle oblíbený místní podnik nemůže přehoupnout přes další pětiletku.

„Paráda.“ Promnula si otláčené břicho palce. Taneční zábava mohla vypuknout.

„Čtyřicet ku šedesáti, že to spadne,“ ozvalo se z hloubky pod ní.

Když pohlédla dolů, spatřila tmavovlasého mladíka s krosnou na zádech. „Myslela jsem, že se vracíš do Prahy až ráno.“

„Ne, dneska.“

„Aha.“ Ne, že by jí to vadilo. Ty dva dny v měsíci, během kterých u ní v koupelně běžela pračka s Vincentovými svršky, vždy bohatě stačily k tomu, aby si uvědomila, jak ráda má svůj klid. „A to už to prádlo bylo suchý?“

„Trika jo. Ponožky jsem popohnal fénem,“ odpověděl. „Bacha, jde sem teta.“

Štafle se pod ní nepříjemně zakymácely. Čert vem tuhle akci. Místo aby stála u plátna, nedělala poslední dny nic jiného, než že malovala připitomělé chmelové šištičky. Slezla na zem a pohlédla na štíhlou ženu ve futrálovitém kostýmu zelenkavé barvy.

„Vincente,“ odtušila příchozí a upřela zrak na Josefíninu výzdobu. „Obávám se, že to spadne.“

Josefína se rozhodla její poznámku ignorovat. Už takhle měla náladu na bodu mrazu. Poslední, co si teď přála, byla výměna názorů se svou perfekcionistaickou sestrou. Přidržela se hrany pódia a nenápadně se rozhlédla, aby zjistila, kolik lidí bude sledovat její ekvilibristický výkon.

„To bych nedělala,“ poznamenala Miroslava. „Uražíš si podpatky.“

„Díky za radu.“ Josefína seskočila na taneční parket. Chodidly jí projelo štiplavé mravenčení, ale jinak mohla s uspokojením prohlásit, že Baťa odvedl dobrou práci. Hrábla na dno krabice, ve které si přinesla všechny své výtvary, a vytáhla plakát s programem. Mezi řádky odhalujícími náplň večera poskakovali tlustí trpaslíci s červenými nosy a šplíchajícími korbílky v rukou.

Vincent jí pohlédl přes rameno. „Je jich jenom pět.“

„Partnerem večera není Walt Disney, ale hornický spolek,“ poučila ho Miroslava.

Pokýval hlavou. „Vždyť to říkám, chybí Sněhurka.“

Miroslava otevřela ústa, ale dřív, než stačila cokoliv říct, vlétlo mezi ně stvoření s červenými, nakrátko střiženými vlasy oděné do duhově batikovaných šatů. „To je prostě nádhera!“ zvolalo. „Ty soudky! Josefíno, vy jste se překonala.“

Alena Výborná byla učitelkou němčiny a společenských věd na místním gymnáziu, a kromě sousedů nucených žít ve stejné ulici – a Miroslavy –, ji celé město milovalo. V prvním případě byl na vině zpěv velryb linoucí se každé ráno z okna ložnice Výborných, v tom druhém pragmatická povaha Josefíniny sestry, která většinu Aleniných aktivit považovala za skrytou metodu, jak se vyhnout povinnostem.

A dnes Josefína konečně pochopila, co jí na téhle ženě vadí – byla to urputná snaha myslet za každou cenu pozitivně. Byla přesvědčená, že kdyby na světě existovaly růžové brýle, Alena Výborná by si s nimi otevřela obchod.

„Jedeš autobusem?“ obrátila se na syna nevěřicně zírajícího na rozevlátou pedagožku.

„Stopem,“ odpověděl.

„Vždyť ano!“ zvolala Alena a zabořila mu ukazováček do prsou. „Ať si kdo chce co chce říká, je to nejlepší způsob cestování.“

Miroslava se naklonila k Josefíně. „To tvrdí jen proto, že nemá řidičák. Nutí manžela, aby ji všude vozil,“ zašeptala jí do ucha.

Josefína si pobaveně odkašlala.

V tu chvíli kohosi iniciativního napadlo otevřít hned několik oken najednou a vzápětí se jim k nohám sneslo několik papírových půllitrů.

„Ach jo,“ povzdychla si.

Miroslava otevřela pusou, ale v ten moment se z hloučku lidí od vchodu odtrhl vysoký, asi pětadvacetiletý mladík a začal sbírat popadané kusy papíru. „Pomůžu vám, pomůžu,“ opakoval přitom dokola.

Josefína k němu pospíšila. „Děkuju.“

Tvář se mu roztáhla do širokého úsměvu. Držel púllitry na prsou, jako by to byla svátost. Potom ukázal na její hlavu. „Pomůžu.“

„Co?“ nechápala. Natáhla ruce po výzdobě. „Děkuju, ale musím to pověsit.“

Přistoupil k ní a sáhl jí do vlasů.

Instinktivně couvla, ale pak si všimla, že mladík drží mezi prsty kousek vaty.

„Měla jste na hlavě pivní pěnu!“ zasmála se Alena. „Což je dobré, protože výtažek z chmele zpomaluje šedivění vlasů.“

„To slyším poprvé,“ pokrčila čelo Miroslava. „Že by chmel –“

„Fajn,“ skočila jí do řeči Josefína. Docházela jí trpělivost. Zvedla bradu k mladíkovi. „Vrátíte mi ty obrázky?“

Z jeho úst se vydral jen vrzavý smích.

„Nevím, Josefíno, jestli s ním něco zmůžete,“ zavrtěla Výborná hlavou. „Jeho rodiče mají obchod s pečivem hned u –“

„Pavle, my to ale opravdu potřebujeme,“ přerušila ji Miroslava.

Oslovený ale z Josefíny nespouštěl oči.

„Vypadá to, mamčo, že máš ctitele,“ poznamenal Vincent.

„Víte co, tak si to pro mě za mě nechte.“ Josefína mávla rukou a odvrátila se od mladíka. Na tohle opravdu neměla náladu. „Vincente, prosím tě, mohl bys odtáhnout ty štafle?“

„Kam?“ Vysoukal se na pódium.

„Nevím, někam.“ Rozhodila ruce. Původní plán strávit večer tady na zábavě bral pomalu za své. Půjde domů. Dá si vanu, sklenku vína, možná najde v lednici něco požitelného...

Z příjemných myšlenek ji vyrušila Alena, která se jí zavěsila na rámě. „Prý půjdete s námi na Vyhlídku, Josefíno. Bude to prima. Neustále svému muži říkám, že taková pořádná túra je jako dělaná pro člověka, který většinu času stráví za stolem nebo v autě.“

Josefína zapátrala v paměti, ale nemohla si vybavit, co manžel Výborné dělá. Nikdy ho neviděla, ale takhle to znělo, jako by byl buď účetní, nebo řidič kamionu. Netroufla si hádat, který z nich by s ženou jejího druhu vydržel. Měla neodbytný pocit, že v obou případech by zákonitě došlo k ublížení na zdraví. Před očima jí naskočil obraz Aleny lapající po dechu s kalkulačkou v ústech a posléze zapasované za přední nárazník nákladního vozu.

„Proč si ten kluk nesundá tu krosnu, to nechápu,“ ozvala se Miroslava.

Vincentovi se podařilo hodit štafle přes rameno a právě se pokoušel strefit mezi těžké brokátové závěsy zakrývající prostor za pódiem. Nohy se mu pletly do kabelů od zesilovačů a klátil se jako opilec.

„Dej bacha!“ křikla Josefína.

„Co?“ otočil se k ní a jako zázrakem se mu podařilo nepokosit stojany na mikrofony a neprorazit bicí.

Alena se znovu rozesmála. „Těším se na to úterý jak malá holka. Možná se Miroslavě podaří zlákat ještě někoho. Sázela bych na Bětu Benčákovou. Není sice stavěná na túry, ale určitě by jí to pomohlo shodit nějaké to kilíčko.“ Potom donutila Josefínu otočit se k sálu, který byl již plný lidí, a bok po boku korzovat napříč tanečním parke-tem. Ušly sotva tři kroky a pomatený mladík se rozeběhl pryč i s její výzdobou.

Lepší je utéct, máš pravdu, pomyslila si Josefína. Měla to udělat také, dokud byl čas. S tím, že se zúčastní výletu s hejnem učitelek, souhlasila jen proto, aby mohli její dva šestnáctiletí synovci Ládík s Bertíkem vyrazit na zapřenou do brodského autobazaru. Patřil otcům jejich spolužáků, pánům Voborníkovi a Pařízkovi, kteří se hlásili k místní smetánce. Mladý Pařízek se v areálu firmy pravidelně proháněl v motokáře a Ládíka s Bertíkem Dostálových to vozítko přitahovalo jako vosy med. Miroslava ale nadšení synů nesdílela

a nehledě na mlčenlivý nesouhlas svého muže Karla jim návštěvu u Pařížků zakázala. Josefína jim na úterý poskytla krytí výměnou za přístupové heslo k jejich počítači.

„Měla bych to tu dodělat,“ nadhodila.

Alena rozdávala úsměvy na všechny strany. „Nesmysl,“ namítila. „Přišla spousta příjemných lidí. Třeba tamhle – vidím paní Pařízkovou.“

Josefína pohlédla na štíhlou blondýnu v odvážných koktejlových šatech u jednoho ze vzdálenějších stolů. Jolanu Pařízkovou znala ze základní umělecké školy, kde učila její dceru Janičku malovat, avšak velmi brzy zjistila, že nebýt témat jako počasí a nakupování, neměla by si s manželkou místního podnikatele co říct.

„Víte co, běžte sama. Opravdu musím pokračovat v práci,“ řekla rychle a vymanila se z Alenina sevření.

Alena Výborná neztratila glanc a nasadila výraz chápajícího duchovního udílejícího rozhřešení. „Samozřejmě. Uvidíme se později. Skočím za paní Pařízkovou. Ten její kluk je pěkné kvítko. Ale to je tak, když matku dítěte víc zajímá, kolik silikonu si nechá naoperovat na hrudní koš, než prospěch vlastního syna.“ Potom si to zamířila rovnou k Jolaně Pařízkové.

„Vletí ti do pusy moucha,“ klepl ji Vincent do ramene.

Zavřela ústa. „Některý lidi jsou divný,“ zašeptala.

„A ty se mi divíš, že nemám holku,“ ušklíbl se. „Mít tohle doma, tak se oběsím.“

„Nepřeháněj,“ napomenula ho. Co začal její syn studovat na vysoké škole informatiku, dívky přestaly hrát v jeho životě prim. Posunuly se až na druhé místo za krabice s čipy a integrovanými obvody nadupanými umělou inteligencí. Josefína to poznala v okamžiku, kdy v prvním semestru překročila práh Vincentova pokoje na koleji. Všude se povalovaly dráty a torza počítačů. Na stole pokrytém všelijakými součástkami svítily dva laptopy a několik dalších zařízení,

u nichž se neodvážila hádat, k čemu slouží. Jen upatlaná plotýnka, špinavé oblečení a prázdné zavařovací sklenice, ve kterých Vincen-tův spolubydlící Kamil vozil z domova guláš, napovídaly, že v téhle místnosti nežijí dva roboti ale lidé. Dokonce se jim podařilo jakýmsi nepochopitelným způsobem zařídit, aby nemuseli pokoj opouštět ani o prázdninách. Kromě vrátného a několika doktorandů, kteří podobným způsobem zahnívali o dvě patra níž, byly koleje prázdné, což oběma mladíkům naprosto vyhovovalo.

„Paní Divíšková,“ odkašlal si kdosi za jejími zády.

„Ano?“ Otočila se a spatřila mohutného muže s hezkou plnoštíh-lou ženou po boku. Strážmistra Švece poznala okamžitě, neboť druhý takový policista v Brodu opravdu nebyl. Dvoumetrový chlapík s ru-kama jako lopaty a pěstěným knírem vypadal spíš jako člen motor-kářského gangu než řadový policista. Ženu, která ho doprovázela, si v plejádě brodských občanů nedokázala nikam zařadit, což bylo matoucí, protože měla dojem, že za tu dobu, co zde žila, viděla snad každého. Černé vlasy sepnuté do rafinovaně zapleteného účesu vel-kou rudou sponou, černé šaty důmyslně zdůrazňující majitelčiny přednosti, rudé lodičky a psaníčko – dokonalá kombinace. Josefína stačila jen obdivně polknout.

„Prý patří vám,“ řekl Švec a podal jí papírové püllitry. „Pavel Řá-bek mi je před chvílí strčil do ruky.“

„Děkuju,“ řekla Josefína.

„Nebudu muset znovu tahat ty štafle...?“ zabrblal Vincent.

„Manžel vám tam vyleze,“ ozvala se strážmistrova společnice. „Švecová, dobrý večer.“

„Divíšek,“ odpověděl Vincent podle bontonu.

Josefína přijala nabízenou ruku. „Dobrý večer.“

Strážmistr ukázal nad pódium. Některá místa na trámu byla prázdná. „Chtělo by to pořádně přichytit. To jste tam dala připí-náčky?“

Jeho tón jí připomněl Miroslavu a to stačilo, aby se rozhodla s výzdobou nedělat už vůbec nic.

„Ano,“ přikývla.

„Takže ty teď leží na zemi,“ pokračoval Švec tónem, jaký nejspíš používali Black Angels při vyřizování svých účtů.

„Za hodinu bude každého zajímat spíš to, co má na dně sklenice, než to, co mu visí nad hlavou nebo co mu propíchlo podrážku,“ pronesla paní Švecová smířlivě a povzbudivě se na Josefínu usmála. „Být vámi, paní učitelko, vůbec bych si s tím nedělala hlavu.“

Josefína na ni úkosem pohlédla. Má pravdu, uvědomila si. Nemělo cenu se vzrušovat. Stačí pár promile a estetické cítění i vnímání bolesti většiny přítomných se posune úplně jiným směrem.

„Mami, já pofrčím,“ ozval se Vincent. „Děláme teď s Kamilem na takovém zlepšováčku a chceme to mít co nejdřív hotový.“

„Jasně,“ přikývla. „Skočím si pro kabelku a kousek tě doprovodím.“ Musí odsud zmizet, dokud pár obrázků ještě visí. Pohlédla na strážmistra a jeho ženu. „Na shledanou. A díky.“

„Mějte se,“ odvětila paní Švecová.

Josefína strčila do Vincenta a o chvíli později oba vešli do před-sálí, kde to hučelo jako v úle.

„Máš všechno?“ zeptala se.

Nahnul se k ní. „Co?“

„Minule sis u mě zapomněl hromadu věcí!“ křikla mu do ucha.

Shodil batoh ze zad, divže neskalkoval jakousi starší dámu, a začal se přehrabovat v jeho obsahu.

Zatrnulo jí. Zнала svého syna natolik, aby věděla, že ztrapnění se na veřejnosti může přijít v jakoukoliv chvíli. Před pár týdny dovezl cosi, co vypadalo jako podomácku vyrobená bomba. Alespoň to si mysleli lidé v restauraci, kde jí kovovou krabičku předával. Nepomohlo vysvětlení, že se jedná o repliku komunikátoru z původní série *Star Treku*, ani hlas pana Spocka oznamující přesný pozemský

čas. Červenala se ještě několik hodin potom. Popadla ho za loket a dotáhla ho za roh do postranní chodby u toalet.

„Co děláš?“ nechápal. „Chci se jenom podívat, jestli mám peněženku.“ Znovu zalovil v batohu. „Jo, je tady.“ Narovnal se. „Hele, mami, jdu. Ať nestopuju za tmy.“

„Dobře.“ Vrhla na něj kající pohled. „Zavolej mi.“

„Jasně. Ahoj,“ řekl a vydal se chodbičkou zpět k hlučícímu davu.

Postoupila dál ke dveřím toalet a opřela se o stěnu. Rozhodla se počkat, až většina hostů vstoupí do sálu, a potom odejde. Nechtělo se jí vracet a sledovat, jak zbytek její výzdoby padá na hlavu strážmistra Švece.

„Nech mě domluvit,“ zaslechla mužský hlas. Uvědomila si, že dveře na pánské záchodky jsou pouze přivřené. „Vrať se do Prahy. Nejde, abys jen tak přijela do Brodu a ukazovala se tu. Chápu, že se mnou potřebuješ mluvit, ale je tu Alena. Co?“ Neznámý se odmlčel. „Co blázníš? To nemyslíš vážně! Takhle po telefonu —“ Víc neslyšela, jelikož na konci chodby se objevila Jolana Pařížková.

„Dobrý večer, paní učitelko,“ pronesla a s plavným vlněním boků vyrazila k Josefíně. „Že jste nepřišla na slovíčko.“

Josefína si připadala jako myš chycená do kouta. Nasadila patřičně vyčerpaný výraz. „Práce s výzdobou, to víte.“

„Je vám dobře?“ Jolana k ní přistoupila tak blízko, že si Josefína mohla tipnout, jak veliké košíčky má její podprsenka.

„Jsem jen unavená,“ odvětila.

Blondýna se dotkla její ruky. „Na to je nejlepší se trochu pobavit.“

„Co... Ne,“ zakoktala Josefína. „Na shledanou.“ Prosmýkla se kolem Jolany a prodrala se k východu z kulturního domu.

Teprve venku na ulici se dokázala uvolnit. Občas ji přepadal pocit, že lidé na malém městě jsou zvláštním způsobem postižení, a ona potom v panice utíkala k sestře domů. I dnešního večera byla ráda, když se před ní konečně objevila stará vila obklopená velkou

zahradou. Žila tu už téměř dva roky – přesně od té doby, kdy zjistila, že její manžel nepřespává v kanceláři, ale u milenky. Ne, že by to Josefíně zase tolik vadilo. Vincent už byl velký a ona měla alespoň víc času na malování. Horší bylo, že spolu s Divíškem odešly po rozvodu i peníze, na které byla zvyklá. Pár měsíců potom sobě i svému okolí více či méně úspěšně nalhávala, že dokáže vyjít i s málem, ale nakonec musela jejich pražský byt opustit. Vincent se přestěhoval na kolej a ona k Miroslavě do Brodu.

Proběhla cestičkou mezi rododendrony a vstoupila do domu. Její byt se nacházel v přízemí. Odemkla a s úlevou hodila lodičky na podlahu malé předsíně. Byl tu klid. Otevřeným oknem v obývacím pokoji dovnitř proudil vzduch provoněný letním večerem.

Přešla do koupelny a roztočila kohoutky u vany. Chvilíčku pozorovala bublající proud vody dopadající na černé tělíčko špuntu. Vzpomněla si na babičku a její páteční koupele. Jako malá sedávala na koši na prádlo, zatímco v bublinkách ležela tmavovlasá žena. Cigaretu a hrnek s kávou odkládala na široké prkno položené přes okraj vany. Dělal si manikúru nebo četla. Když byla ve zvlášť dobrém rozpoložení, vyprávěla Josefíně příhody z barrandovských ateliérů, kde pracovala jako maskérka. Nebylo možné spočítat, kolik pikantních podrobností ze života herecké smetánky opustilo umakartové jádro koupelny a díky stoupačkám pobavilo i další obyvatele panelového domu na Jižním městě. Dívenka ani nedutala a hltala každé babiččino slovo. Čas od času jí bylo dovoleno, aby připustila teplou vodu nebo doběhla pro časopis.

Kromě ztráty iluzí o lidech z televizní obrazovky Josefínu tyto lázeňské seance poznamenaly natolik, že si do společného života s advokátem Divíškem přinesla nejen ono babiččino koupací prkno, ale i totálně nepraktický zvyk číst si ve vodě.

Shýbla se pod umyvadlo, vytáhla zažloutlou bukovou desku a přejela prsty po jejím hladkém povrchu. Pravý dolní roh byl pokrytý

nejrůznějšími poznámkami a čísly. Sportka, adresy, kontakty na známé a kolegy z práce – to vše bylo vyryto do laku dřeva na věčnou památku.

Umínila si, že do tohoto improvizovaného diáře zanesе také něco svého. Jen ještě přijít na to, co by to mělo být.